

ఒరులేయని యొనరించిన నరవర యుప్రయము తన మనంబున కగు దా నెరులకు నవి సేయకునికి పరాయణము పరమ ధర్మపథముల కెల్లనే

ପ୍ରକାଶ

వ్యవస్థాపకులు: దేశోద్ధరక విశ్వదాత శ్రీ కాశినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు

వెలువరం!

ప్రపంచ దృష్టిగ్రామ లక్ష్యంచిన తగస్తు విష్ణువం

భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సమరంలో దేవవ్యాప్తంగా శైతణీయుల పాలనకు వ్యతిరేకంగా చేపట్టిన “ఆగుస్టు విషవం”గా పేరుగాంచిన అప్పింస, అవిధీయత యుత ఉద్ఘమం ప్రవంచ ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించింది. భారత జాతీయ ఉద్ఘమం అనేకానేక దేశాల వలన పాలనకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్ఘమాలకు ఉత్సేజంగా నిలిచింది. 1867లో దాదాభాయి నౌరోజి రహస్య ఇండియా కంపెనీ (భారతీయ తూర్పు సంఘం) స్థాపించారు. సురేంద్రాంగ్ బెన్స్రీ ఇండియన్ నేపసల్ అసోసియేషన్ (భారత జాతీయ సంఘం)ను స్థాపించడం జరిగింది. పదవి విరమణ చేసిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఆలన హ్యామ్ ప్రోత్సాహాంతే ముంబాయిల్ సమావేశమైన 73 మంది భారత ప్రతిష్ఠానులు భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ కు అంతుర్పుణ గావించారు. పాక్యాత్మ విద్యాభ్యాసకులైన వారు, పాత్రికేయ, విద్యార్థి ప్రముఖులు, కాంగ్రెస్ పార్టీలో సిద్ధాంతాలు లేకుండా బిటీష్ పాలన పట్ల స్థానకూలత వ్యక్త పరిచారు. తమ తీర్మానాలను పైపొయి, కొన్ని సార్లు బ్రిటిష్ పార్లమెంటుకు వంపడానికి పరిమితమైనారు. నిజానికి కాంగ్రెస్ నాడు నగరాలలో నివసించిన చిన శిష్ట జన వర్గానికి మాత్రమే పరిమితమైంది. కాంగ్రెస్ వారులు తమను తాము స్వామి భక్తులూ భావిస్తూ, బ్రిటిష్ సాప్రాజ్య భాగంగానే, తమ దేశ పరిపాలనలో భాగస్పూమ్యాన్ని ఆశించి మాత్రమే, కర్యక్రమాలు కొనసాగించారు. దాదా భాయి నౌరోజి బ్రిటిష్ పారి హాస్ ఆఫ్ కామన్స్ కు పోటీ చేసి గిలిచిన “ప్రధమ భారతీయుని”గా నిలిచారు. తిలక్ మొరడ్సి సారిగా “స్వాతంత్యం నా జన్మ హక్కు” అని ఎలగుత్తి నినదిని చిన జాతీయ వారి, తిలక్, భారతీయ సంన్మతిని, చరిత్రను, విలువలను నిర్వక్తుం చేస్తూ, కించపరిని బ్రిటిష్ విద్యా వ్యవస్థను తీపంగా నిరసించారు. జాతీయ వారులకు భావ ప్రకారానా స్వేచ్ఛ లేకుండడాన్ని సహించ లేక పోయాడు. అందుకే స్వాప్రాజ్యమే ఎక్కి మార్గమని నమ్మాడు. ప్రజలు, బ్రిటిష్ పారిక్రమల కు స్వాప్రాజ్య సాధనా మార్గమని విశ్వించారు. బిప్పిన చంద్ర పాల్, లాలా లజపతిరాయ్ లు, తిలక్ ను సమ్మించారు. లాల్, భాల్, పాల్ జాతీయ వారానికి రూప్రార్థి రేఖల కల్పనలో కృతకృత్యులు కావడం, గాంధీజీ దక్షిణ ఆఫ్యూషన్ నుండి భారత కాక, అనంతర సత్యాగ్రహ ఉద్ఘమ ఆవరణ అప్పించారు. అప్పించా పూరిత సప్పయ్ నిరాకరణ ఉద్ఘమ ఘితుంగా లక్ష్మలాది మంది భారతీయులలో పోరాట స్వార్థిని తేగిలిగింది. 1919 ఏప్రిల్ 13 నాటి అందోళన, జలియన్ వాల్ భార్త

A black and white photograph capturing Mahatma Gandhi in the center-right, standing on a raised platform and gesturing with his right hand towards a massive, dense crowd of people. He is dressed in a simple dhoti and kurta. The crowd, consisting of men, women, and children, fills the entire frame, appearing as small, dark figures against a lighter background. The setting appears to be outdoors, possibly during a political rally or a public gathering.

భూతమైంది. 1930 మార్చి 22 నుంచి ఏప్రిల్ 6 వరకు ఉప్పు
 సత్యాగ్రహంగా విలవబడే 400కి. మీ. ల కాలినిస్క దండ
 ° యూత్ర, 1931లో గాంధీ - ఆర్ట్రోన్ ఒప్పండం కుదిరినా , భగవ్తీ
 సింగ్ ఆయన ఇరు సహారూలు నుఖదేవ్, రాజ గురులక్
 మరణ శిక్షణతో దేవమ్యాఘ నిరసనలు వెల్లువెత్తాయి. 1932 లో
 గాంధీ తిరిగి సత్యాగ్రహస్తున్ని చేపట్టారు. అనంతర పరిణామాలలో
 ఇలా దశాబ్దకాలం పాటు కొనసాగిన విధి రూప అందోళనలు
 , సత్యాగ్రహాలు, నిరసనలు, బాంబుల దాడులు , దహనాలు
 క్రమంలో 1942 ఆగస్టు 8 న చారిత్రాత్మక సంఘటనలో
 ముంబాయి గొవాయి బ్యాంక్ మైదానంలో “కరో యా మరో”
 అని నినదించిన గాంధీజీ, భారత దేశం విడిచి పోవాలని (క్రిట్ట
 ఇండియా) పొచ్చరిక జారీ చేస్తూ, ఉద్యమ ఉద్యతికి శ్రీకారం
 చుట్టారు. ఆగస్టు 9న ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. సుదీర్ఘ అపాంగ
 సాయుత ఉద్యమాల ఫలితంగా 1947 ఆగస్టు 15న భారతీ
 యుల చిరకాల స్వప్నం సాకారమైంది. స్వాతంత్ర్యం
 సిద్ధించింది.

మహారాజుల చిత్రాల మంచికుడు మోదుకూరి జగన్నా

తలుగు చలని బ్రతి రిగిలో రచయితగా మాదుకూరి జాస్పున్ న్న పాత్ర విషిష్టవైనది. ‘మరో ప్రవంచం’, ‘మానవుడు - దాన వుడు’, ‘డబ్బుకులోకం దాశాహుం’, ‘దేశోద్ధారకులు’, ‘బంగారు భూమి’, ‘కరుణామయుడు’, ‘దేవాలయం’, ‘నేతి భారతు’ వంటి ఎన్నో విజయవంతమైన చిత్రాలకు మాటలను, ‘మన జన్మభూమి బంగారు భూమి’(పొడి పంటలు), ‘కదిలింది కరుణ రథం..’(కరుణామయుడు) వంటి హిట్ చిత్రాలను, పాటలను రచించిన మౌదుకూరి జాస్పున్ కు అందరికి మల్లే పెద్దగా ప్రామర్యం లభించలేదు. దీనికి కారణాలు అనేకం ఉండి ఉండ వచ్చు. కానీ తెలుగు చిత్రాలు ఒక ప్రతిభ గల రచయితను మరుగుపెట్టిందనడంలో ఎంత మాత్రం సాహసించనకుర్దేదు. ఈరోబ్టోల్లో ఒకటి దెండు చిత్రాలు చేసిన వారు సైతం గొప్పగా చెప్పుకుంటూ, కావల్సినంత ప్రవారం చేసుకుంటున్నారు. అయితే దాదాపు దెండు దశాభ్యాల పాటు చిత్ర రంగాన ఉండి, విజయవంతమైన అనేక చిత్రాలకు మాటలు, పాటలు అందించిన మౌదుకూరి జాస్పున్ కు మాత్రం పెద్దగా పేరు ప్రతిష్ఠలు రాకపోవడం విచారకరం. విజయవంతమైన అనేక చిత్రాలకు ప్రాణం పోసిన ఆయన ఓ సీరాసాదా జీవితాన్ని అనుభవించారు. అయితే తన పద్మమైన కలంతో ఆలోచింపచేసే మాటలను, పాటలను, సినీ సన్నిఖేశాలను సృష్టించి తెలుగు చిత్ర సీమలో తనకంటూ ఓ ప్రత్యేకమైన ఇమేజ్ ను సాధిం చారు. మౌదుకూరి జాస్పున్ గుంటూరు జిల్లా కొలకలూరు గ్రామంలో 1936, అగస్టు 8 తేదీన రత్నమ్మ గురవయ్య (పేతురు) దంపతులకు జన్మించారు. వీరు ప్రాథమిక విద్యా భూసం దుగ్గిరాల, గుంటూరులో సాగింది. ఆంధ్ర విశ్వ కళా పరిషత్ నంచి ఫిగ్రి తీసుకున్న ఆయన తెనాలి లో కొంతకాలం న్యాయవాదిగా పనిచేశారు. ఆయనకు నాటకాలంపే పిచ్చి. ఆ క్రమంలోనే ఆయన నటనాలయం, దేవాలయం, హృద యాలయ, సిలవభారం తడితర నాటకాలు రాసి ప్రదర్శిం చారు. ధక్కాళ్ళిఁఁకం నవల రాశారు. రాగ హృదయం అనే

A black and white photograph of a middle-aged man with dark hair and glasses. He is smiling and has his chin resting on his hand.

రూపకానికి నేడ్వధ్యగానం అందించారు. ఘండాలిక, పైరుపు సంగీత రూపకలకు సంగీత దర్జకత్వం వహించారు. ఫిలీష్ జరిగిన అంతర్ విశ్వవిద్యాలయ యువజనోత్సవాలలో పాల్గొన్న బహుమతులు అందుకున్నారు. మోదుకూరి రాసీన సాలయం నాటకం అప్పుక్కో ఎంతో పేరు తెచ్చుకుంది. ఆ నాకం చూసి అక్కినేని నాగేశ్వరరావు - ఆదుర్తి సుబ్బారావు తమ సొంత చిత్రమైన మరో ప్రపంచం చిత్రిసి సంభాషణ రచయితగా ఆయనకు అవకాశం ఇచ్చారు. అనంతరం ఆయ దాచాపు 50 చిత్రాలకు పైగా మాటలు సమకూర్చారు మాటలతో పొటు శ్రీ శ్రీ, దాసరథి, అరుదు వంటి ప్రముఖాలు

నిరీని కొన్ని చీత్రాలకు పాలనను కూడా రాశారు. ఎస్టిఆర్.ఎస్.ఎస్.ఎస్.ఎస్. వివాన్‌ర్, కృష్ణ, కృష్ణంరాజు, విజయచంద్ర చిత్రాలకు రచయితగా పనిచేశారు. పి.సి.రెడ్డి, టి.కృష్ణ, విజయనిర్మల్ కె.బావుయ్ దర్శకత్వంలో వచ్చిన నినిమాలకు, నురేవ్ ప్రాడిక్షన్స్, వధ్యాలయ పిక్చర్స్, ఉఛా ట్రీ పిక్చర్స్ సంస్థలు నిర్మించిన పలు చిత్రాలకు రచయితగా పనిచేసి తెలుగు సీనిప్రపంచంలో రచయితగా ఓ ప్రశ్నీక గుర్తింపును తెచ్చుకున్నారు. ఆయన పని చేసిన చిత్రాలలో కరుణామయుడు (1978), ఇంద్రధనుస్సు (1978), మానవుడు - దానవుడు (1972), విచిత్ర దాంపత్యం (1971), దబ్బుకు లోకం దాసోహం (1973), ఆంధ్ర కేసరి, దేశోద్ధారకులు చిత్రాలకు మంచి గుర్తింపు వచ్చింది. కరుణామయుడు చిత్రం కోసం ఆయన రాసిన కదిలింది కరుణరథం సాగింది క్రమా యుగం అనే పాట ఎప్పటికీ ఆల్ టైమ్ రికార్డుగా మిగిలిపోయింది. ఆ చిత్రానికి ఆపాటే గుండె కాయ. 1978 డిసెంబర్లో విడుదలైన 'కరుణామయుడు' అప్పల్లో పెద్ద హిట్ గా నిలిచింది. ఆ తరువాత 'దయామయుడు', 'అంధ్రకేసరి' చిత్రాలకూ కూడా మోదు కూరో రచయితగా పని చేశారు. అలాగే, బాపు-రఘుల రాజుధిరాజులో ఆయన రాసిన 'రాజుము బలముమహిమ నీవే నీవే...' పాట కూడా బహుళ ప్రాచుర్యం పొందింది. అలాగే పాడిపంటలు చిత్రం కోసం ఆయన రాసిన మన జన్మభూమి బంగారు భూమి, దేశోద్ధారకులు చిత్రం కోసం ఆయన రాసిన స్వీగతం దొరా.. పాటలు మంచి గుర్తింపు పొందాయి. నటుడిగా, సంగీత దర్శకుడిగా రచయితగా ఇలా అనేక చిత్రాలకు పని చేసిన ఆయన జాస్టస్ ని 1988 వ సంవత్సరం డిసెంబరు 24 తేదీని 52 ఏళ్ళక్కి గుండపోటుతో హరాసురణం చెందారు. ఆయన మరణించి బిరుద్ధాలు సంవత్సరాలు గడుస్తున్నా నేలికి జాస్పన్ తన మాటలు పాటల ద్వారా చిరస్తరణీయుడుగానే ఉన్నారు. ఆయన లేసి లోటు ఎస్టిఆర్.ఎస్.ఎస్.ఎస్.ఎస్. విచిత్ర రంగంలో తీర్చులేనిది.

మహిళలకు నూర్ల ప్రదాత నూర్ల దేవర రాజ్యలక్షీ

శతాబ్దాల శైత జాతీయుల పాలనలో అష్టకప్పాలు అనుభవించి, అంగేయుల దాస్య కృంభాలలను తెంచు కునేందుకు ఎందరో పోరాట పద్మిమను, తెగుపను చూపించారు. భారత స్వాతంత్యం కోసం తమ ప్రాణాలను సైతం అర్పించారు. తమ సర్వస్వం స్వాతంత్రు సాధనకోసం త్యాగం చేసిన వారు ఎందరో ఉండగా, మగ వారితో సమానంగా కొంత మంది మహిళలు కూడా తెగించి స్వేచ్ఛ భారతం కోసం పోరాటం సల్విన ఘన చరిత ఉంది. సాంప్రదాయాలకు, కట్టబూట్లకు అధిక ప్రాముఖ్యత ఇచ్చే రోజుల్లో మహిళలు స్వాతంత్ర పోరాటంలో పాల్గొని భారతదేశ శౌర్యపూని చాటిన సందర్భాలు మరచి పాలేవిని. తాము అబలలము కామని, త్యాగాలకు వెరపమని నిరూపించి, తెగించి బ్రిఫీచర్టుతో పోరాడారు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భాగస్వాము లయ్యారు. అలాంబి వారిలో ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమర యొధురాలు, సంఘు సేవకు రాలు సూర్యదేవర రాజ్యాలక్ష్మీ దేవి ముఖ్యులు. సూర్యదేవర రాజ్యాలక్ష్మీ దేవి (మే 18, 1914 - ఆగష్ట 8, 2010) కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా వీరుల పాడులో మే 18, 1914లో వాసిరెడి సీతా రామయ్య, సుబ్బమ్మ దుంపతులకు జిన్చించారు. ఆమె గురువు అతను కవి, పండితుడు జంగా హనుమ య్య చౌదరి ఉత్తమ విషయ పరిజ్ఞానాన్ని బోధించి, విద్యత్తు కలిగించారు. సూర్య దేవర నాగయ్యతో రాజ్యాలక్ష్మీ దేవికి వెళ్ళ వయస్సులో వివాహ తై, ఆమెక 16 ఏళ్ళకు అత్తహారింటికి వచ్చేవరకు విద్యా వ్యాసం గాలు కొన సాగించారు. వీరులపాడులో గ్రంథాలయాన్ని విని యొగించు కుని, తాపీధర్మారావు, కందుకూరి వీరేశవరింగం పంతులు, గురజాడ అప్పొరావు, త్రిపురునేని రామ స్వామి చౌదరి వంటి సంఘు సేవకులు రచించిన గ్రంథాలను రాజ్యాలక్ష్మీ దేవి ప్రతి రోజు తెచ్చుకుని చదివి అవగాహన చేసుకునేవారు. ఇవన్నీ ఆమెలో స్వాతంత్ర్య భావాలను, స్వేచ్ఛాభిలాఘవు పెంచాయి. 1920లో గాంధీజీ ఇచ్చిన పిలువు విని దేశసేవకు నడుం బిగించారు. 1930లో ఉపు సత్యా గ్రహణలో పాల్గొనాలని

A formal portrait of Dr. B. R. Ambedkar. He is an elderly man with white hair, wearing dark-rimmed glasses and a white shawl over a red patterned scarf. The background is a warm yellow-orange gradient.

ఉత్తరత సాధించారు. అన్నశ్వరు నివారణ కోసం ఆమె తన వంతు కృషి చేశారు. హరిజన ప్రీలను అందరితో పాటుగౌరవించేవారు. 1940లో వ్యక్తి సత్యాగ్రహం ఆరంభమైంది. గుంటూరు జిల్లాలో ఆ సత్యాగ్రహం చేయడానికి అనుమతి లభించిన తొలిట్రీ రాజ్యాలక్ష్మి. 1941 జనవరి 30లో బావట్ల తాలూకాలోని ల్రాపూళ కేడూరులో ఆమె సత్యాగ్రహం చేశారు. పోలీసులు అరెస్ట్ చేసి, రెండు నెలల జెట్లుల శిక్షణ వందరూపాయలు జరిమానా విధించారు. ఆమె జెట్లుల నుండి విదుదలట్టు మద్రాసులోని ఆంధ్ర మహిళా సభకు చేరుకున్నారు. తరువాత తెనాలి వెళ్లి ట్యూటోరియల్ కాలేజీలో చేరి చెంచారన్న మెట్రిక్యూలేప్స్ పరిక్లో ఉత్తర్వత సాధించారు. ఆమె చేట్లోలు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షరాలిగా ఉండి మహిళా భ్యాస్సుత్తికి దేవాభ్యుదయానికి పాటు పడ్డారు. క్రీవ్ ఇందియా ఉద్యమంలో రాజ్యాలక్ష్మిదేవిని శాసనధికార్య శాఖ నభ్యూరాలిగా నియమించారు. ఆమె రఘవస్యాగా జిల్లలన్నీ తిరిగి ప్రజలచే శాసన ధికారం చేయించారు. పోలీసుల నుండి ఆమెను దేశభక్తులు కావాడే వారు. రాజ్యాలక్ష్మిదేవి 1941లో చేట్లోలులో జాతీయ మహిళా విద్యాలయాన్ని స్థాపించారు. ఆ తరువాత అక్షోబ్రరు 1945లో ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహిళా రాజకీయ పారశాలను ప్రారంభించారు. భారత దేశానికి 1947 ఆగష్టు 15వ తేదీన స్వాతంత్ర్యమితి సిద్ధించా, నెట్టుజూమ ఏలు బిల్డింగ్ ఉన్న వాకిలి విముక్తి కలగలేదు. రాజ్యాలక్ష్మిదేవి విరాళాలు, చందాలు పోగుచేసి నెట్టుజూమ వ్యతిశేఖ పోరాట నాయకులకు తమ సంఘీభావాన్ని తెలిపారు. రాజ్యాలక్ష్మిదేవి వ్యక్తి గతంగా నెట్టుజూమం వెళ్లి ప్రవారా కార్యక్రమంలో ప్లాన్‌నూరు. మైదానాలు సంస్థానం స్వాతంత్ర్యభారత దేశంలో విలినమయ్యే వరకు ఆమె అక్షోబ్రితో కలసిపోరాటం సాగించారు. 1950లలో తెలుగు దేశం ఆనే పతిక్రమించారు. మహిళా భూద్యమ సంస్థలో మల్లది సుబ్బయ్య తదితరు లతో కలిసి మర్యాదానికి వ్యతిశేఖముగా పోరాటం చేశారు. రాజ్యాలక్ష్మి ఆగష్టు 8, 2010 న మరణించారు.

